



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

PORUCHY AUTISTICKÉHO SPEKTRA

PaedDr. Irena Johanka Savková, MBA

OSNOVA

1. Základní teoretické informace, terminologie, vývoj a změny přístupů k dětskému autismu, demografické charakteristiky.
2. Diagnostika poruch autistického spektra. Spolupráce speciálního pedagoga a dalších odborníků.
3. Symptomy PAS, mýty, fakta.
4. Dílčí poruchy PAS, charakteristika jednotlivých poruch, změny MKN-11.
5. Diferenciální diagnostika. Klíčové oblasti rozvoje.

OSNOVA

6. Intervence u osob s poruchou autistického spektra.
7. Edukace jedinců s PAS, současná legislativa.
8. Metody práce s dětmi s PAS, strukturovaného učení, Teacch program, ABA, terapeutické přístupy.
9. Kompenzační a edukační pomůcky pro jedince s PAS.
10. Poradenství.
11. Sociální služby a další organizace pro osoby s autismem.
12. Komunikace lidí s PAS

UKONČENÍ PŘEDMĚTU ZÁPOČTEM

Aktivita ve výuce (při diskusi, skupinové práci apod.)

Výstupy práce ve skupinách

Písemný didaktický test - otevřené otázky vycházejících z témat osnovy sylabu (teoretické znalosti klíčových pojmů týkající se edukace žáků s PAS, dovednost aplikace získaných teoretických poznatků do pedagogické praxe).

Poruchy autistického spektra

„komplexní vývojová porucha (stav) zahrnující přetrvávající problémy se sociální komunikací, omezenými zájmy a opakujícím se chováním. Zatímco autismus je považován za celoživotní poruchu, míra fungování v důsledku těchto problémů se u jedinců s autismem liší.“ (American Psychiatric Association, 2021).

„Porucha autistického spektra (PAS) je neurovývojová porucha charakterizovaná nedostatky v sociální komunikaci a přítomností omezených zájmů a opakujícího se chování.“ (DSM-V in Hodges et al., 2020).

Poruchy autistického spektra

- patří mezi nejzávažnější poruchy dětského mentálního vývoje, neurovývojové **pervazivní** poruchy
- **vrozené**, symptomy je možné pouze zmírnit
- **1-2 % populace**, dg. více u chlapců než dívek
- **multifaktoriální příčiny** (genetické faktory, rizikové faktory v době těhotenství, během porodu, bezprostředně po porodu).

Thorová 2006

Pervazivní vývojové poruchy

Pervazivní = všepronikající, tj. zasahující oblast emocí, kognice, komunikace, motoriky, sociálního chování atd.

V MKN-10 (ÚZIS, 2021) jsou mezi PAS zahrnuty dílčí poruchy:

F84.0 Dětský autismus,

F84.1 Atypický autismus,

F84.2 Rettův syndrom,

F84.3 Jiná desintegrační porucha v dětství,

F84.4 Hyperaktivní porucha s mentální retardací a stereotypními pohyby,

F84.5 Aspergerův syndrom,

F84.8 Jiné pervazivní vývojové poruchy,

F84.9 Pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná.

Poruchy autistického spektra

Terminologie je v nové klasifikaci MKN-11 (International Classification of Diseases 11th Revision, ICD-11) sjednocena a i v MKN je využíván pojem Autism spectrum disorder (kód 6A02).

Jednotlivé dílčí poruchy uvedené v seznamu již v této verzi nejsou. Rettův syndrom bude z PAS odstraněn úplně, jedná se o genetickou vadu, která bude mezi jinými onemocněními.

Autismus

Často používaný pojem, který ale není zcela přesný a může mít dva významy.

Nejčastěji se jedná o zkrácené označení a synonymum pro PAS, případně označuje pouze jednu z nich (dětský autismus).

Sociálně funkční typy autismu (nízko-vysoce funkční autismus)

„Nízko funkční“ jedinec

- není/téměř není schopen sám navazovat sociální vztahy, nekomunikuje verbálně (nebo jen velmi omezeně),
- má mentální postižení
- je závislý na pomoci jiné osoby ve většině běžných denních aktivit.

Sociálně funkční typy autismu (nízko-vysoce funkční autismus)

„Vysoce funkční“ jedinci

- navazují sociální vztahy (s určitými obtížemi),
- verbálně komunikují (s určitými odlišnostmi),
- mají normální nebo i nadprůměrný intelekt
- jsou schopni samostatného života.

Vysoce funkční autismus je svými charakteristikami blízký Aspergerově syndromu a nízko funkční autismus Dětskému autismu. Ale nejsou to synonyma a neznamena to, že člověk s Aspergerovým syndromem bude vždy vysoce funkční.

PAS - historie a současný stav

Nejčastěji pak byla tato populace zařazena do skupiny

- „zvláštních poruch chování či nevychovaných dětí“,
- do extrémně introvertní populace bizarních podivínů,
- snaha „napravit“ a „socializovat“ formou permanentní péče a dohledu,
- „léčením“ s podporou medikace pro tlumení důsledků postupně sekundárně nasedajících poruch psychických.

PAS - historie a současný stav

Poprvé popsán až ve 20. století a v praxi až po druhé světové válce.
„Otec objevitel“ - Leo Kanner a Hans Asperger.

Americký psychiatr Leo Kanner - nepřiměřené chování a projevy u několika dětí považoval za symptomy specifické samostatné poruchy, kterou nazval **časný dětský autismus** (Early Infantile Autism-EIA). Děti charakterizoval jako osamělé, ponořené do vlastního vnitřního světa, nezajímající se o svět kolem sebe, neschopné lásky a přátelství. (Thorová, 2006)

PAS - historie a současný stav

Německý psychiatr Hans Asperger v roce 1944 („Autistische Psychopathen im Kindersalter“ – Autističtí psychopati v dětství).

Kladl důraz především na specifickou sociální interakci, řeč a myšlení. U dětí popisoval potíže v sociálním chování, zvláštnosti v komunikaci při bohatě rozvinuté řeči, vysokou míru intelektu, motorickou neobratnost a ulpívavé, omezené zájmy.

PAS - historie a současný stav

Vídeňský pedagog Keller - počátek 20. století.

Popsal u dětí tzv. infantilní demenci, což odpovídá dnes diagnóze Jiná desintegrační porucha v dětství.

V roce 1911 švýcarský psychiatr E. Bleuler použil termín autismus k pojmenování jednoho ze symptomů pozorovaných u schizofrenních pacientů. (Hrdlička, Komárek, 2004; Thorová, 2006).

PAS - historie a současný stav

G. J. Suchareva popsala již v roce 1925 "schizoidní psychopatii", později jej nahradila termínem "autistická (patologická vyhýbavá) psychopatie", popsala klinický obraz autismu dosti podobně současnému pojetí. (možná objevitelka PAS).

Její práce vyšla i němčině a tak ji mohl znát i Hans Asperger. Ve svých člancích ji však necituje.

Autismu svět začal věnovat pozornost od 50tých let
Česko až v letech devadesátých.

PAS - současný stav

MKN-10 uvádí jednotlivé poruchy zvlášť (Dětský autismus, Aspergerův syndrom atd.)

MKN-11 dílčí poruchy nejsou, kritériem pro klasifikaci je

- přítomnost / nepřítomnost mentálního postižení (v terminologii ICD-11 Intellectual Development, tj. porucha vývoje intelektu)
- míra funkčního poškození řeči – lehká, těžká, úplná (Degree of Functional Language Impairment).

Hodnotí se i „triáda“, narušení komunikace i narušení sociální interakce / dovedností a specifické projevy v oblasti představitivosti, zájmů a hry.

PAS - současný stav

6A02.0 Porucha autistického spektra – kritéria v souladu s definicí PAS, intelekt a adaptivní chování v normě, schopnost používat funkční jazyk (mluvený nebo znakový) osobní potřeby, přání zachována, maximálně mírně narušena.

6A02.1 Porucha autistického spektra s poruchou intelektu a s mírným nebo žádným narušením funkčního jazyka - kritéria v souladu s definicí PAS, poruchy intelektu, schopnost používat funkční jazyk (mluvený nebo znakový) osobní potřeby, přání je zachována, maximálně je jen mírně narušena.

PAS - současný stav

6A02.2 Porucha autistického spektra bez poruchy intelektu a narušeným funkčním jazykem - kritéria v souladu s definicí PAS, intelekt a adaptivní chování odpovídají normě, používání funkčního jazyka je vzhledem k věku výrazně narušena. Jedinec není schopen používat více než jednotlivá slova nebo jednoduché fráze.

6A02.3 Porucha autistického spektra s poruchou intelektu a se zhoršeným funkčním jazykem - kritéria v souladu s definicí PAS, poruchy intelektu, používání funkčního jazyka je vzhledem k věku výrazně narušena. Jedinec není schopen používat více než jednotlivá slova nebo jednoduché fráze.

PAS - současný stav

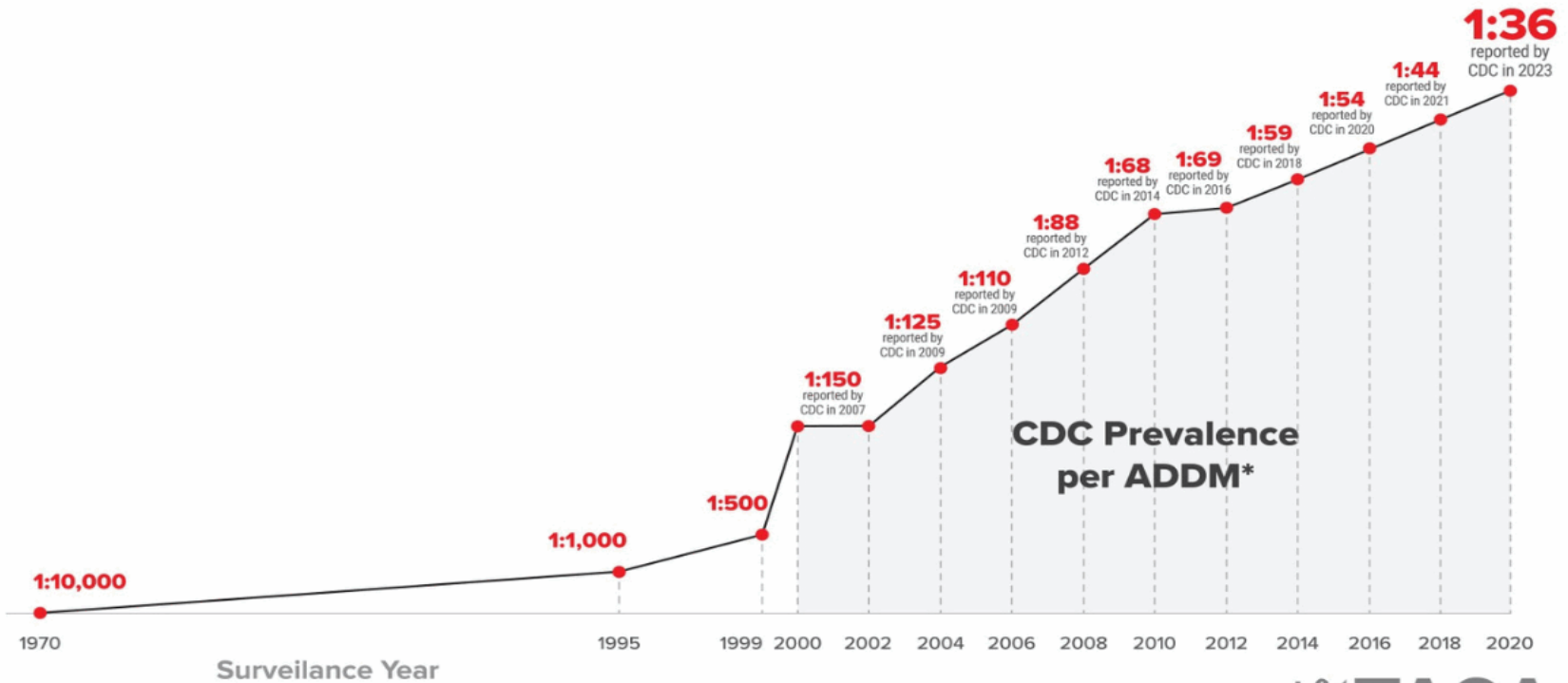
6A02.4 Porucha autistického spektra bez poruchy intelektu a absencí funkčního jazyka - kritéria v souladu s definicí PAS, Intelekt a adaptivní chování odpovídají normě, funkční jazyk téměř, nebo zcela chybí.

6A02.5 Porucha autistického spektra s poruchou intelektuálního vývoje a absencí funkčního jazyka - kritéria v souladu s definicí PAS, poruchy intelektu, funkční jazyk téměř, nebo zcela chybí.

Výskyt PAS

- Prevalence PAS celosvětově roste. V roce 2023 vyšla nová studie, ze které vyplývá, že 1 z 36 (2,8 %) dětí ve věku osmi let má poruchu autistického spektra (PAS).
- V roce 2000 mělo diagnózu PAS každé 150. dítě v USA (0,7 %), 18 let poté pak každé 44. dítě. Současně se snižuje průměrný věk, ve kterém je diagnóza v USA stanovena – z pěti let na tři roky. Nicméně mnoho dětí je stále diagnostikováno až poté, kdy se zvýší tlak na jeho výkon, což je obvykle ve školním věku (CDC, 2023)

Výskyt PAS

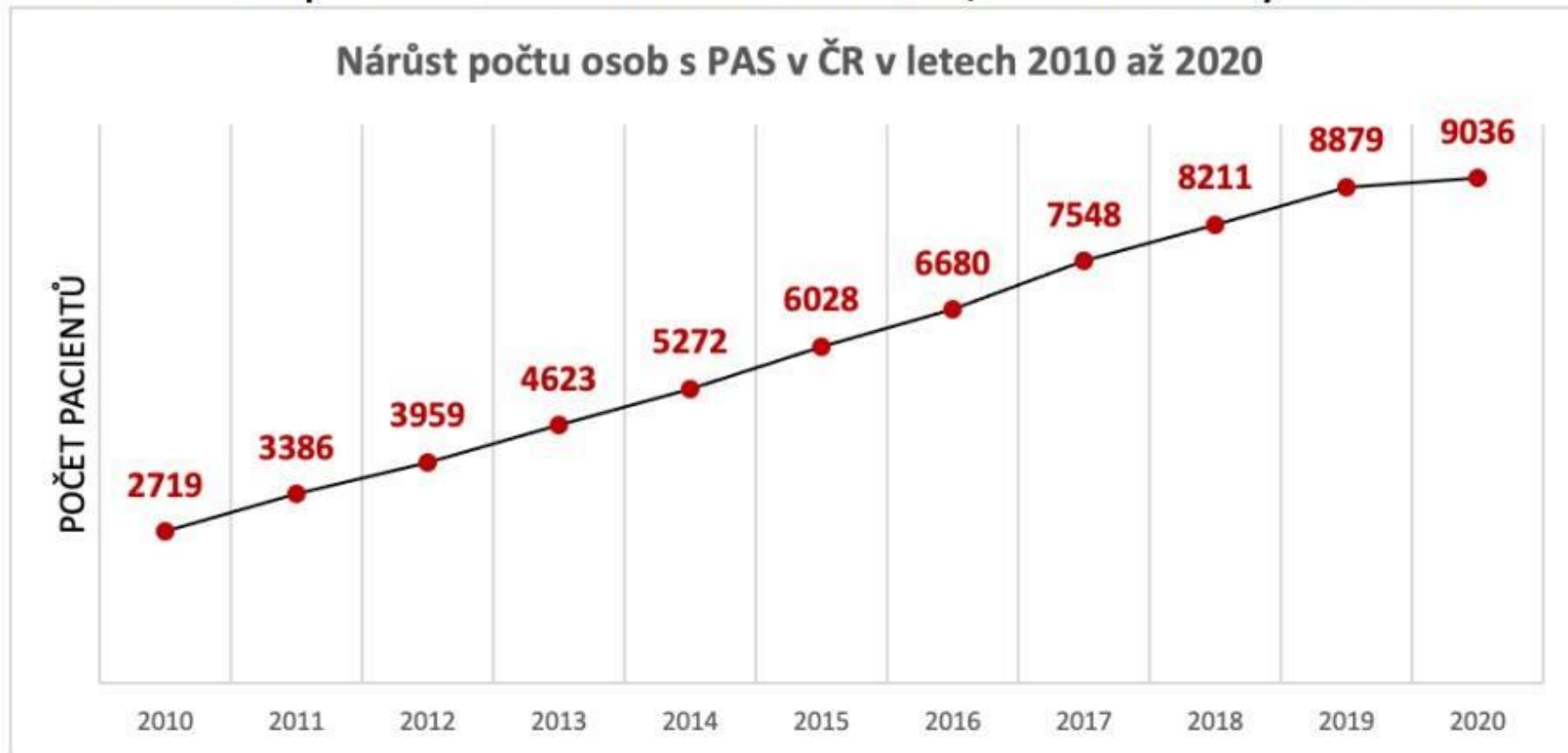


*ADDM (Autism and Development Disabilities Monitoring Network)

(Zdroj: [TACA](#), 2023)

Výskyt PAS

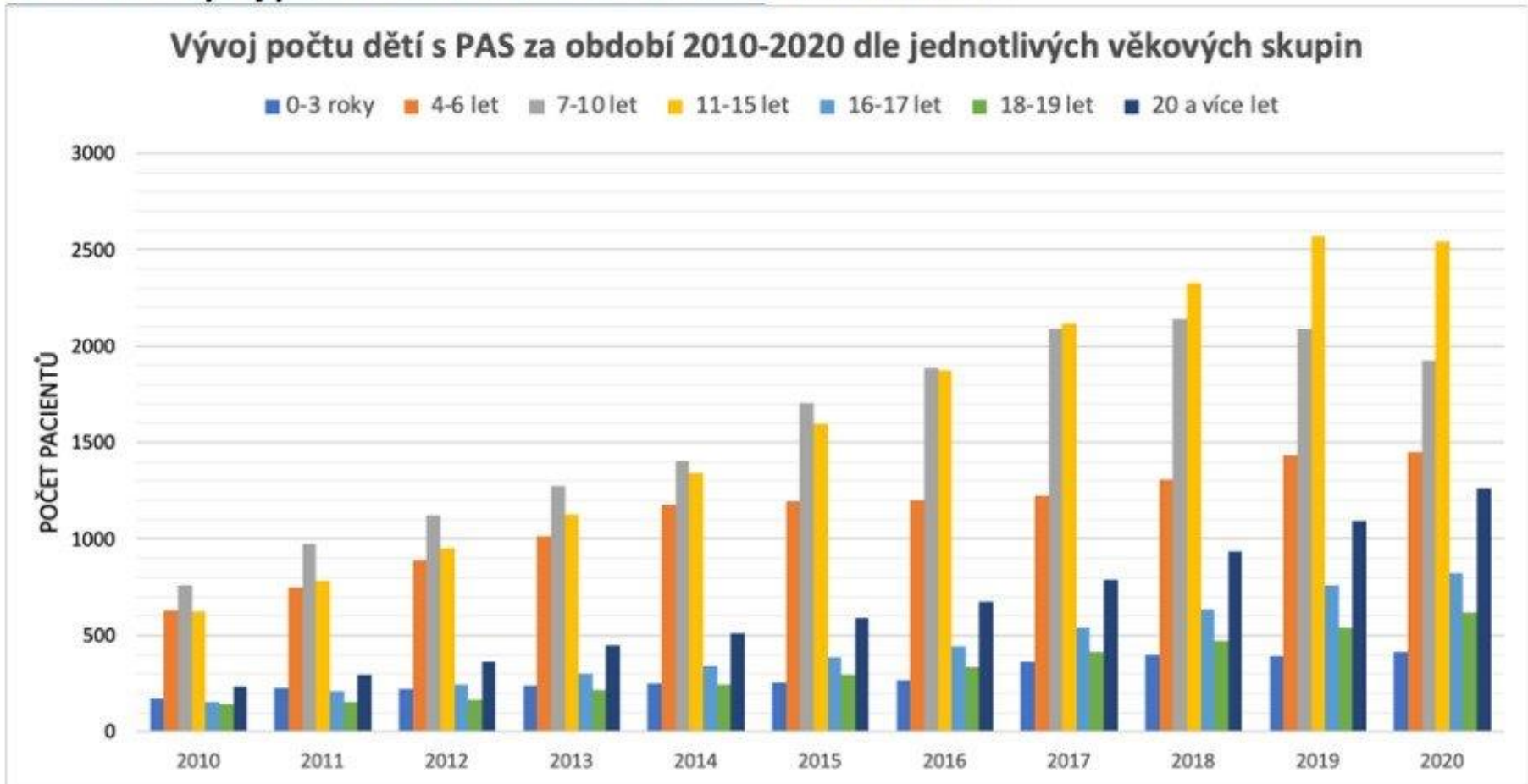
Obrázek 4. Nárůst počtu osob s PAS v ČR v letech 2010–2020, absolutní hodnoty. Data ÚZIS



(Zdroj: Data ÚZIS)

Výskyt PAS

Obrázek 5. Vývoj počtu dětí s PAS za období 2010–2020 dle věku.^{7,8}



(Zdroj: KDP, 2022; s.22)

Výskyt PAS a jeho příčiny

- kvalitnější diagnostika (je zachyceno více případů)
- diagnostika do nižšího věku,
- zvyšující povědomí o PAS mezi lékaři, pedagogy, psychology (záchyt více případů)
- vyšší průměrný věk rodiček
- diagnostická kritéria
- nedostatečná kapacita diagnostických pracovišť.

PAS - příčiny

- **multifaktoriálně podmíněné poruchy** (porucha funkce mozku)
- **genetické faktory** - jednovaječná dvojčata, u sourozenců, riziko postižení mladšího sourozence
- **environmentální vlivy** – během těhotenství a porodu, teratogenní látky
- **rizikové faktory** - vyšší věk rodičů, nezralost/nízká porodní hmotnost, výskyt PAS v rodině, pohlaví dítěte, neexistuje žádná souvislost mezi PAS a vakcinací.

(Dudová, Mohaplová, 2017; Taylor et al., 2020; Mayo Clinic, 2021).

PAS - diagnostika

screening / depistáž

Screening - postupy zaměřené na celou a částečně ještě asymptomatickou populaci (např. screening všech dětí ve dvou letech)

Depistáž - vyhledání jedinců s příznaky PAS (v MŠ, ZŠ, sociálních službách atd.).

PAS - diagnostika

V ČR se pro detekci rizikových příznaků PAS u dětí využívá dotazník M-CHAT-R™

- 20 otázek týkajících se chování dítěte, rodiče odpovídají ANO/NE
- vyplňuje se a vyhodnocuje se během pediatrické prohlídky v 18 měsících věku dítěte
- při podezření na autismus u dítěte je možné začít využívat např. služby rané péče
- Vysoká citlivost.

Testovací metody

Test ADOS-2 - běžně používán v ČR

- od 12 měsíců do dospělosti
- psychologové,
- absolventi jiných studijních programů (např. speciální pedagogika).

Testovací materiál je používán pro stimulaci určitého chování, komunikace a sociálních interakcí v rámci pěti nezávislých modulů (podle věku a jazykové + řečové úrovně). V rámci každého z modulů je vyhodnocována intenzita autistických symptomů daného jedince. (Hogrefe, 2014).

Testovací metody

- rozhovory (s rodinou, s člověkem s PAS, pedagogy),
- testy jiných oblastí (např. test inteligence),
- testy jiných osob (např. dotazníky pro rodiče),
- pozorování (např. v přirozeném prostředí),
- analýza produktů (např. kresba, školní výsledky).

Proces náročný časově a na kompetence testujícího.

PAS - diagnostika

Krejčířová (2003) a Opekarová, Šedivá (2006) uvádějí přehled užívaných metod:

- 1. metody pro získávání dat o dosažené úrovni sociální interakce**
 - a) nestandardizované
 - b) standardizované a částečně standardizované
- 2. metody pro získávání dat o dosažené úrovni představivosti a imaginace**
 - a) standardizované a částečně standardizované
- 3. metody pro získávání dat o chování**
 - a) standardizované a částečně standardizované.

Testovací metody

1. metody pro získávání dat o dosažené úrovni sociální interakce a) nestandardizované

➤ **ANAMNÉZA**

➤ **POZOROVÁNÍ**

➤ **ROZHOVOR**

Testovací metody

1. metody pro získávání dat o dosažené úrovni sociální interakce b) standardizované a částečně standardizované

➤ **A.S.A.S.**

➤ **CARS**

➤ **ADI-R** (zmiňován pouze v klinické praxi)

➤ **ASSQ**

➤ **CHAT**

➤ **SCREENING AUTISMU.**

Testovací metody

2. metody pro získávání dat o dosažené úrovni představivosti a imaginace a) standardizované a částečně standardizované

- **B-G test** (Bender-Gestalt test)
- **K-ABC**
- **KOHSOVY KOSTKY**
- **KRESBA POSTAVY**
- **OBKRESLOVÁNÍ** (Test obkreslování)
- **PEP-R**
- **SON-R 2,5-7** (neverbální test inteligence)
- **ŠKOLNÍ ZRALOST** (Test školní zralosti)
- **T-S-I 2000 R** (Amthauerův test struktury inteligence)
- **WISC-III, IV** (Wechslerova inteligenční škála pro děti)

Testovací metody

3. metody pro získávání dat o chování a) standardizované a částečně standardizované.

➤ **ABC**

➤ **ASQ**

➤ **BSID**

➤ **BEHAVIORÁLNÍ NORMY VÝVOJE**

➤ **BSE**

➤ **AAPEP**

Testovací metody

1. metody pro získávání dat o dosažené úrovni sociální interakce a) nestandardizované

- **ANAMNÉZA** sdělení rodičů, ZZ, ped. pracovníků, zprávy z vyšetření
- **POZOROVÁNÍ** ve škole, doma
- **ROZHOVOR** volný např. nad kresbou, zájmy
strukturovaný - dotazník

Testovací metody

1. metody pro získávání dat o dosažené úrovni sociální interakce *standardizované a částečně standardizované:*

A.S.A.S. (The Australian Scale for Asperger Syndrome), Attwood 1998, česky 2000 - 6 bodová hodnotící škála, 24 otázek, cca 10 min.

- děti školního věku
- sociální a emoční dovednosti,
- komunikační dovednosti,
- kognitivní dovednosti,
- specifické zájmy,
- pohybové dovednosti.

Testovací metody

CARS (Childhood Autism Rating Scale), Schopler a kol. 1980, česky 1999 - 15 položek pomocí 4 bodové škály, přímé pozorování + rozhovor se ZZ, cca 20-30 min.

- identifikace autistických symptomů, k postižení, příznaků
- použitelná pro většinu typů PAS u menších dětí, vč. klientů s mentální retardací
- pro děti s Aspergerovým syndromem je méně spolehlivá.

Testovací metody

ADI-R (Autism Diagnostic Interview-Revised), Lord a kol. 1989,
(zmiňován pouze v klinické praxi)

- časová dotace 1,5-3 hod.
- komplexní technika pro strukturovaný rozhovor
- rozpětí kritérií od velmi malých dětí až po dospělé.

Testovací metody

ASSQ (Asperger Syndrome Screening Questionnaire), Gillberg 1996, česky 2003 - dotazník s cca 30 položkami, časová dotace do 10 min.

- **Screeningový nástroj může administrovat i učitel**
- pro děti (6-15 let) v období plnění povinné školní docházky
- zachycuje děti s vážnějšími problémy v sociální komunikaci, a to nejen pro PAS
- nutné další podrobné vyšetření pro potvrzení PAS.

Testovací metody

CHAT (Checklist for Autism in Toddlers), Baron-Cohen a kol. 2000, česky 2003 - položky, zaměřené na symbolickou hru, reciproční faktory sociální komunikace, na posouzení dosažené celkové vývojové úrovně.

- **nejčastěji doporučovaná screeningová metoda pro pediatry a rodiče**
- pro nejmenší děti 18 měs. do 2-3,5 let věku
- při **diferenciální diagnostice** pro rozlišení dětí s PAS od dětí s prostou mentální retardací.

Testovací metody

SCREENING AUTISMU, ad Krejčířová, D., 2003

Strukturovaný rozhovor s rodiči při podezření na PAS

- určeno dětem ve věku 10-18 měsíců
- obsahuje 11 otázek pro rodiče
- zaměřuje se na problémy v sociální interakci a neverbální komunikaci, na sdílenou pozornost a zkušenost, na sdílení emocí.

Testovací metody

2. metody pro získávání dat o dosažené úrovni představivosti a imaginace a) standardizované a částečně standardizované

B-G test (Bender-Gestalt test) Benderová, česky 1974

- metoda pro vývojovou diagnostiku percepčně-motorických funkcí pomocí komplexních 8 obrazců.
- hodnotí vývojovou úroveň dítěte 5-11 let
- časová dotace cca 20 min.

Testovací metody

K-ABC (Kaufmann Assessment Battery for Children), Kaufmann 1983, česky 1998

- měření schopností u dětí od 2,5 do 12,5 let
- odděleno je měření intelektových schopností od učením získaných schopností a dovedností (např. aritmetika, dovednost číst, porozumění čtenému).
- obsahuje zácvičné úlohy, ve kterých je možno zprostředkovat pochopení toho, co od klienta bude požadováno.

Testovací metody

KOHSOVY KOSTKY, Kohs, česká revize 1974

- od 6 let věku do dospělosti
- individuální performační složky všeobecných rozumových schopností
- mentální a pracovní styly
- napodobování předlohy danou kombinací tvarů a barevných variant na kostkách
- u PAS můžeme postihnout taktéž problematický faktor analogie, produktivních způsobů myšlení, pracovního tempa a motivace.

Testovací metody

KRESBA POSTAVY (Goodenoughová), Šturma a kol. 1985

- u dětí s PAS bývá často nápadná menší ochota ke kresbě lidské postavy, odklony k „vlastním tématům“
- postava většinou rychle „odbyta“
- detaily většinou dítě dokáže při rozhovoru doplnit.

OBKRESLOVÁNÍ (Test obkreslování), Matějček 1980, revize 1997

- zaměřen na možné problémy ve vizuopercepci a vizuomotorice pro susp LMD. V oblasti poruch PAS doplňující metoda.

Testovací metody

PEP-R (Psychoeducational profile -Revised), Schopler a kol., revize 1979, česky 2002

- na výsledky navazuje vzdělávací program TEACCH
- zaměřuje se na 7 funkčních oblastí (jemná a hrubá motorika, verbální a poznávací schopnosti, sociální chování, interakce a hra, vizuopercepce, vizuomotorika, koordinace oko – ruka, konstrukce)
- na 4 oblasti projevů chování
- děti od cca 6 měs.-7 let věku
- celkem 174 položek, testové pomůcky, záznamové archy
- vyhodnocení možné elektronicky pomocí grafů.

Testovací metody

SON-R 2,5-7 (neverbální test inteligence), Tellegen a kol., česky 2004

- časová dotace cca 60 min
- 7 subtestů (mozaiky, kategorie, puzzle, analogie, situace a vzory)
- Grafický výsledek, (program je vytvořen).

ŠKOLNÍ ZRALOST (Test školní zralosti), Jirásek 1978, revize 2005

- původně Kernův bateriový test určený pro vyšetření dětí před nástupem povinné školní docházky. U PAS upozorňuje na značné disproporce ve vývoji dílčích rozumových složek.

Testovací metody

T-S-I 2000 R (Amthauerův test struktury inteligence), Amthauer, revize česky 2005

- od 13 let věku do dospělosti
- 9 subtestů (4 verbální, 2 početní, 2 názorové, 1 pamětní)
- používá se především při další školní a profesní orientaci.

WISC-III, IV (Wechslerova inteligenční škála pro děti), Wechsler, revize 1996, 2014

- komplexní posouzení intelektové úrovně
- obsahuje celkem 13 subtestů, 6 verbálních a 7 neverbálních.

Testovací metody

3. metody pro získávání dat o chování a) standardizované a částečně standardizované

ABC (Autismus Behavioral Checklist), Krug a kol. 1980, česky 2003

- **Screeningová metoda** pro děti v předškolním věku
- cca 30 otázek na specifické projevy a dovednosti dítěte
- při **diferenciální diagnostice** - rozlišuje děti s PAS, s prostou mentální retardací a s ostatními vývojovými poruchami
- podklad pro další podrobné vyšetření.

Testovací metody

ASQ (Autism Screening Questionnaire), Berument a kol. 1999, česky 2003

- **screeningová metoda**, redukce ADI-R, dotazníková podoba je srozumitelná i pro laiky, resp. rodiče a další pečovatele
- obsahuje cca 40 otázek
- pro děti od 4,5 roku věku s jakoukoli úrovní mentálního rozvoje
- výsledkem jsou behaviorální skóry pro „triádu“ symptomů autismu.

Testovací metody

BSID (Bayley Scales of Infant Development), Bayleyová, česky revize 1993

- pro děti od 1 měs. do 3,6 let
- škála motorická a mentální sestavena z položek se vzrůstající obtížností
- mentální škála zjišťuje senzorio-percepční schopnosti, schopnost operativně reagovat na změny, počátky paměti, učení a schopnosti řešit problémy, úroveň vokalizace a verbální komunikace, prvky pozdějšího abstraktního myšlení.

Testovací metody

BSE (Behavioural Summarised Evaluation Scale), Berthelemy a kol. 1990, česky 2003

- určena dětem se všemi stupni mentálního postižení
- cca 30 položek posuzujících 6 oblastí chování, s 5 bodovou škálou hodnocení
- možnost posuzování v čase, pro ověřování efektů uplatňovaných terapií. Pro tyto účely lze ovšem použít i CARS, ADI-R, CHAT.

Testovací metody

BEHAVIORÁLNÍ NORMY VÝVOJE (In: Schopler a kol., 1998)

Seznam dovedností v oblasti chování od 5 měs. do 5 let věku dítěte v oblastech:

- dovednosti v napodobování řeči a v napodobování pohybů; percepce; hrubá motorika; jemná motorika; koordinace oko – ruka; kognitivní dovednosti; receptivní řeč; expresivní řeč; dovednosti sebeobsluhy; sociální dovednosti.

Testovací metody

AAPEP (Adolescent and Adult Psychoeducational profile), Mesibov a kol. 1999

- pro dospívající a dospělé s PAS (AAPEP)
- vznikla z potřeby vhodného pracovního uplatnění a pobytového zařízení pro dospělé s PAS
- zahrnuje škály: přímého pozorování, dovedností v domácím prostředí, dovedností v pracovním a vzdělávacím prostředí
- jsou hodnoceny pracovní dovednosti a chování, dovednosti volného času, funkční komunikace a interpersonální chování.

Zlatý diagnostický standart

- **kombinace ADOS-2** (Autism Diagnostic Observation Scale, Second Edition) a **ADI-R** (The Autism Diagnostic Interview, Revised) patří k nejlépe ověřeným diagnostickým metodám při diferenciální diagnostice cílené na PAS
- doporučení diagnostikovat na spec. pracovištích na PAS

Diagnostika a hodnocení poruchy autistického spektra, Brejlová, Ptáček, Soukupová, 2014

Testovací metody

<https://www.autismus-screening.eu/screening/dotaznik-m-chat-rf-tm/>

Je zde základní dotazník a navazující dotazník. Navazují se používá v případě, Pokud vyjde základní dotazník pozitivně, použije se navazující.

Další screeningové metody pro všechny věkové kategorie, včetně dospělých:

<https://autismport.cz/testy>

Kontrolní otázky

1. Definujte PAS.
2. Jaké pojmy jsou synonymem PAS? Proč jich užíváme více?
3. Co znamená nízko a vysoce funkční autismus?
4. Jaká je klasifikace PAS v MKN-11?
5. Co je příčinou vzniku PAS?
6. Kdo diagnostikuje PAS? Kdo se na tom podílí ve školství?
7. Vysvětlete, jak probíhá screening / depistáž PAS.
8. Co vše je součástí diagnostiky PAS?

Užitečné odkazy

- <https://www.vzdelavani.nautis.cz/cz>
- <http://www.pasparta.cz/e-shop/seminar>
- <http://www.pasparta.cz/e-shop/specialni-pedagogika?limit=int&limitstart=0>
- <https://autismport.cz/>
- http://www.inkluze.upol.cz/portal/velke_publicace/metodiky/PAS_Metodika.pdf
- <http://inkluzie.upol.cz/ebooks/metodika-zp-pas/metodika-zp-pas.pdf>
- <https://www.psychiatry.org/patients-families/autism/what-is-autism-spectrum-disorder>

Užitečné odkazy

- AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. (2021). *What is Autism Spectrum Disorder?* [online] dostupné z: <https://www.psychiatry.org/patients-families/autism/what-is-autism-spectrum-disorder>
- HODGES, H. ET AL. (2020). *Autism spectrum disorder: definition, epidemiology, causes, and clinical evaluation.* [online] dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7082249/>
- THOROVÁ, K. (2023). Porucha autistického spektra dle Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN 11). [online] dostupné z: <https://autismport.cz/o-autistickem-spektru/detail/porucha-autistickeho-spektra-dle-mezinarodni-klasifikace-nemoci-mkn-11>
- ÚZIS – ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY (2021). *Mezinárodní klasifikace nemocí: MKN-10.* [online] verze platná od 1. 1. 2021, dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec>
- WHO – WORLD HEALTH ORGANISATION (2023). *ICD-11 Browser.* [online] dostupné z: <https://icd.who.int/browse11/l-m/en#/http%3a%2f%2fid.who.int%2fid%2fentity%2f437815624>